

Kokousaika	Torstai 9.2.2023 klo 17.00-19.09			
Kokouspaikka	Pelkosenniemi seurakuntasali			
Osallistujat	Nimi	Läsnä	Poissa	
	Kanniainen Markku khra pj	x		
	Kulpakko Aino	x		
	Lakso Elina	x		
	Laurila Anitta	x		
	Jäsenet	Lindberg Riitta	x	
		Oikarinen Antti	x	
		Oinas Marja-Liisa varapj	x	
		Pelkonen Juhani	x	
		Peltola Jorma	x	
		Seppelin Seppo	x	
		Kirkkovaltuuston pj Anttila Marianne	x	
		Kirkkovaltuuston vpj Kelloniemi Marja-Liisa	x	etäyhteys
		Muut osallistujat	Pöytäkirjanpitäjä Jaakkola Mirja	x
Käsitellyt asiat		§:t 1-18	Sivut 1-10 Liitteet 1-2	
Allekirjoitukset				
	Markku Kanniainen puheenjohtaja	Mirja Jaakkola pöytäkirjanpitäjä		
Pöytäkirjantarkastus				
	Aino Kulpakko pöytäkirjan tarkastaja	Elina Lakso pöytäkirjan tarkastaja		
Pöytäkirjan nähtävillä pito: Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä kirkkoherranvirastossa ma 13.2.2023 – ma 27.2.2023, mistä on ilmoitus seurakuntatalon ilmoitustaululla to 2.2. – ma 27.2.2023.				

1 § KOKOUKSEN AVAUS JA ALKUHARTAUUS

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja suoritti nimenhuudon.

2 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Kirkkoneuvoston ohjesäännön § 5/2014 mukaan kutsu on toimitettava jäsenille viimeistään kolme päivää ennen kokousta, ja kutsuun on liitettävä luettelo käsiteltävistä asioista. Kiireellinen asia voidaan ottaa käsiteltäväksi edellä olevasta määräyksestä huolimatta, vaikka sitä ei ole mainittu kokouskutsussa, mutta tämä tapa ei ole suositeltava.

Kirkkoherra: Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Kirkkoneuvosto:
090223 2 § Todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

3 § PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJIEN JA ÄÄNTENLASKIJOIDEN VALINTA SEKÄ PÖYTÄKIRJAN TARKASTUKSEN AJANKOHTA

KJ 7:6 mukaan toimielimen kokouksesta on pidettävä pöytäkirjaa, jonka puheenjohtaja allekirjoittaa ja sihteeri varmentaa. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla, jollei tarkastamisesta ole määrätty ohje- tai johtosäännössä.

Kirkkoherra: Kirkkoneuvosto valitsee keskuudestaan kaksi pöytäkirjan tarkastajaa, jotka toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.

Kirkkoneuvosto:
090223 3 § Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Aino Kulpakko ja Elina Lakso.

4 § PÖYTÄKIRJAN NÄHTÄVILLÄPITO

KL 25:3 ja KJ 23 luvun 2. §:n 1. mom. mukaan säädetyssä järjestyksessä allekirjoitettu ja tarkastettu kirkkoneuvoston pöytäkirja on pidettävä nähtävänä vähintään oikaisuvaatimuksen tai valituksen tekemiselle varatun ajan, joka on kaksi viikkoa.

Kirkkoherra: Pöytäkirja on julkisesti nähtävillä kirkkoherranvirastossa ma 13.2. – ma 27.2.2023. Ilmoitus nähtävillä pidosta pidetään seurakunnan ilmoitustaululla to 2.2. – ma 27.2.2023, ja laitetaan kirkollisiin ilmoituksiin ke 15.2.2023.

Kirkkoneuvosto:
090223 4 § Esitys hyväksyttiin. Lisäksi pöytäkirja tulee näkyviin seurakunnan internetsivulle.

5 § KOKOUKSEN TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

Mahdolliset kokouksen työjärjestystä koskevat lisäykset, muutokset tai huomautukset esitetään tässä pykälässä. Työjärjestyksen ulkopuolelta voi esittää asioita valmisteltaviksi, mutta ei samassa kokouksessa päätettäviksi.

Kirkkoherra: Kirkkoneuvosto hyväksyy esityslistan kokouksen työjärjestykseksi.

Kirkkoneuvosto:
090223 5 § Esityksen mukaan.

6 § KASVATUSTYÖRYHMÄN VALITSEMINEN VUOSILLE 2023–2024

Kasvatustyön työryhmä kokoontuu seurakunnan kasvatustyöstä vastaavan työntekijän kutsusta ja suunnittelee ja koordinoi seurakunnan lapsityön, varhaisnuorisotyön ja nuorisotyön tapahtumia sekä tuottaa kirkkoneuvostoa varten suunnitelman seurakunnan kasvatustoiminnasta lokakuun loppuun mennessä ja kertomuksen seurakunnan kasvatustoiminnasta helmikuun puoliväliin mennessä.

Kirkkoherra: Kirkkoneuvosto valitsee kasvatustyöryhmään kaksi henkilöä vuosiksi 2023–2024.

Kirkkoneuvosto:
090223 6 § Kasvatustyöryhmään valittiin Marianne Anttila ja Maria Takala.

7 § LÄHETYSTYÖN TYÖRYHMÄÄN VALINTA VUOSILLE 2023–2024

Lähetystyön työryhmä kokoontuu seurakunnan lähetysseurueen kutsusta ja suunnittelee ja koordinoi seurakunnan lähetystyön tapahtumia sekä tuottaa kirkkoneuvostoa varten suunnitelman seurakunnan lähetystoiminnasta lokakuun loppuun mennessä ja kertomuksen seurakunnan lähetystoiminnasta helmikuun puoliväliin mennessä.

Kirkkoherra: Kirkkoneuvoston valitsee lähetystyön työryhmään kaksi henkilöä vuosiksi 2023–2024.

Kirkkoneuvosto:
090223 7 § Lähetystyöryhmään valittiin Sisko Perttunen ja Ulla Reinvo.

8 § JUMALANPALVELUSTEN TYÖRYHMÄN VALINTA VUOSILLE 2023–2024

Jumalanpalvelusten työryhmä kokoontuu kirkkoherran kutsusta tarpeen mukaan suunnittelemaan ja toteuttamaan seurakunnan jumalanpalveluksia.

Kirkkoherra: Kirkkoneuvosto valitsee jumalanpalvelustyöryhmään kaksi henkilöä vuosille 2023–2024.

Kirkkoneuvosto:
090223 8 § Jumalanpalvelusten työryhmään valittiin Hellevi Kangas ja Lea Sannelvu.

9 §

KIRKKONEUVOSTON EDUSTAJAN VALITSEMISEN DIAKONIAITYÖN JOHTOKUNTAAN VUOSILLE 2023–2024

Diakoniatyön johtokunta kokoontuu seurakunnan diakonin kutsusta ja suunnittelee ja koordinoi seurakunnan diakoniatyön tapahtumia, tuottaa kirkkoneuvostoa varten suunnitelman seurakunnan diakoniatyöstä lokakuun loppuun mennessä ja kertomuksen seurakunnan diakoniatyöstä helmikuun puoliväliin mennessä, sekä toteuttaa diakoniatyön johtosäännössä mainitut muut tehtävät.

Kirkkoherra: Kirkkoneuvosto valitsee edustajan diakoniatyön johtokuntaan vuosille 2023–2024.

Kirkkoneuvosto:
090223 9 § Kirkkoneuvoston edustajaksi valittiin Elina Lakso.

10 §

ROVASTIKUNTAEDUSTAJAT VUOSILLE 2023–2024

Kirkkoneuvosto valitsee Lapin rovastikunnan edustajat:

1. Lapin rovastikunnan lähetystoimikuntaan
2. Lapin rovastikunnan diakoniatoimikuntaan ja
3. Lapin rovastikunnan kasvatustyötoimikuntaan

Kirkkoherra: Kirkkoneuvosto valitsee Lapin rovastikunnan edustajat.

- Kirkkoneuvosto:
090223 10 §
1. Lapin rovastikunnan lähetystoimikuntaan seurakunnan edustajaksi valittiin Kaisa Pulska ja Sisko Perttunen.
 2. Lapin rovastikunnan diakoniatoimikunnan edustaja valitaan seuraavassa kokouksessa.
 4. Lapin rovastikunnan kasvatustyötoimikuntaan seurakunnan edustajaksi valittiin Sinikka Leinonen ja Marianne Anttila.

11 §

KIRKKOVALTUUSTON PÄÄTÖSTEN LAILLISUUSVALVONTA

Jos kirkkoneuvosto katsoo, että kirkkovaltuuston päätös on tehty virheellisessä järjestyksessä tai menee valtuuston toimivaltaa ulommaksi taikka muutoin on lainvastainen, kirkkoneuvoston tulee jättää

päätös täytäntöön panematta ja syyn tähän ilmoittaen viipymättä saattaa asia valtuuston uudelleen käsiteltäväksi. Jos valtuusto pysyy päätöksessään, kirkkoneuvoston on saatettava hallinto-oikeuden ratkaistavaksi, onko täytäntöön panemiselle laillista estettä. Hallinto-oikeus ei saa ratkaista asiaa, ennen kuin valitusaika valtuuston päätöksestä on kulunut umpeen. (KL 10:6).

Kirkkoherra: Kirkkoneuvosto tarkastaa ja toteaa kirkkovaltuuston kokousten 4/2022 (21.12.2022) ja 1/2023 (19.1.2023) päätökset lainvoimaisiksi ja täytäntöönpanokelpoisiksi.

Kirkkoneuvosto:
090223 11 § Esityksen mukaan.

12 § EI JULKINEN

13 § HAUTOJEN KAIVUUN PRIORISOINTI KOLMEN ERI HAUTAUSMAAN VÄLILLÄ

Hautauskulut aiheuttavat kohtuullisen suuria kuluja pitkässä juoksussa nykyisellään, kun hautaukset jakautuvat kahden kuntakeskuksen, Pelkosenniemen ja Savukosken ja niissä sijaitsevien kolmen eri hautausmaan kesken. Kuluja aiheuttaa erityisesti minikaivurin siirtokulut, joita toistaiseksi hoitaa ulkopuolinen yrittäjä, Kuljetusliike VH Heikkilä Oy Pelkosenniemeltä. Lähitulevaisuudessa on syytä pohtia toimivampaa ja pitkäkestoisempaa ratkaisua mikä ei rasita niin paljoa seurakunnan taloutta kuin nykyinen ratkaisu.

Kirkkoherra: Esitän, että johtavat viranhaltijat (kirkkoherra ja talouspäällikkö) sekä luottamuselinten puheenjohtajisto alkavat yhdessä työstämään toimivampaa ratkaisua asiaan ja tuovat esityksen keskustelujensa pohjalta seuraavaan kirkkoneuvoston kokoukseen.

Kirkkoneuvosto:
090223 13 § Kirkkoneuvosto hyväksyi esityksen sillä muutoksella, että seuranta-jaksoa pidennetään puoleen vuoteen. Asiaan palataan kesän 2023 jälkeen.

14 § L1 SÄHKÖN HANKINTAMALLIN PÄIVITYS

Pelkosenniemen seurakunnalla on toistaiseksi voimassa oleva sähkönhankintapalvelu- sopimus Veni Energia Oy:n kanssa.

Tommi Havo Veni Energiasta ehdottaa Pelkosenniemen seurakunnalle nykyisen dynaamisen sähkönhankintamallin sijaan Yhteishankinta-

mallia, joka alkaisi 1.1.2025. Nykyisellä dynaamisella hankintamallilla mentäisiin vuoden 2024 loppuun.

Sähkönmyyntiyhtiön kilpailuttaminen nykyisen dynaamisen hankinnan taustalle on hyvin hankalaa ja mahdoton nykyisillä hinnoilla. Dramaattisesti muuttuneet markkinat ovat aiheuttaneet muospaineita etenkin myyntiyhtiöille. Nykyisen hankintamallin suhteen riskit ovat nousseet ja luonnollisesti riskit halutaan minimoida ja pitää huolta myös siitä, että hintatasot pysyvät jatkossakin hyvinä.

Nykyisen dynaamisen sähkönmyyntisopimuksen suojaustasot + hinnat (€/MWh)
1.1.2022 – 31.12.2024

	Systeemi	EPAD	Systeemi	EPAD +	Marg.	= KA
2022 KESKIHINNAT	100 %	40 %	30,55 +	9,60 +	4,89	45,04
2023 KESKIHINNAT	100 %	40 %	44,27 +	6,10 +	4,89	55,26
2024 KESKIHINNAT	40 %	20 %	39,15 +	4,00 +	4,89	48,04

* *Systeemihinta on ns. raakasähkön hinta, joka kattaa isoimman osan kokonaishinnasta.*

* *EPAD (aluehintaero) on ns. rahtimaksu sähkön puolesta, eli kun emme ole omavaraisia sähköntuotannon suhteen, tuodaan sähköä Ruotsista ja Norjasta. EPAD osa jokaisen käyttäjän hintaa Suomessa. EPADIN voi joko kiinnittää etukäteen tiettyyn tasoon tai olla kiinnittämättä. Kyseiset hinnat €/MWh*

* *KA = keskiarvohinta systeemihinnasta, EPADista ja marginaalista eli ns. kokonaishinta, johon EPADin toteuma vaikuttaa jonkun verran.*

Nykyisessä hankintamallissa hankinta tehdään omalla kulutuksella. Yhteishankintamallissa hankinnassa kiinnitykset tehdään isolla volyyymilla koko salkun voimalla (yli 2 500 000 MWh), joten yksittäisen asiakkaan kulutuksen heilahtelut eivät vaikuta kokonaisuuteen. Systeemihintaa ei kiinnitetä kokonaan, mikä mahdollistaa markkinan alapiikkien hyödyntämisen. Hankintatiimi linjaa kuinka iso osuus systeemihinnasta suojataan. Suojaamattomalle osuudelle systeemihinnasta määritellään erikseen hintakatto, joka suojaa tilanteissa, joissa markkinat nousevat. Hintakatto määritellään noin vuodeksi kerrallaan, tarkempi taso ilmoitetaan aina kolme kuukautta ennen toimituksen alkamista.

Taluspäällikkö: Kirkkoneuvosto hyväksyy Veni Energian tarjoaman Yhteishankintamallin 1.1.2025 alkaen.

Kirkkoneuvosto: 090223 14 § Kirkkoneuvosto hyväksyi Pelkosenniemen seurakunnan sähkönhankintamalliksi Veni Energian tarjoaman Yhteishankintamallin 1.1.2025 alkaen.

1. Kirkkohallituksen yleiskirjeet:

29/2022 Harjoittelu- ja työelämässä oppimisen jaksot ja niihin liittyvät korvauskäytännöt työpaikalle

30/2022 Kirkon säädöskokoelma nro 159-2022 Kirkkohallituksen päätös kirkon tietoturvapoliitikasta ja yleisistä tietoturvamääräyksistä

31/2022 Yleiskirje romanien kansallispäivästä ja työnantajapooliin liittymisestä

1/2023 Harkinnanvaraisten avustusten hakeminen vuonna 2023

2/2023 Hautaan siunaaminen ja hautaus ilman aiheetonta viivytystä

3/2023 Laskennallinen osuus kattamattomasta eläkevastuusta
31.12.2022

4/2023 Ilmoittajansuojelulaki

Kirkkoherra: Merkitään tiedoksi.

Kirkkoneuvosto: Merkittiin tiedoksi.
090223 15 §

16 § MUUT ASIAT

1. Luottamushenkilöiden koulutuspäivä 23.2.2023 klo 17
Pelkosenniemen seurakuntatalolla.

17 § L2 OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus liitetään pöytäkirjaan.

18 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 19.09.

Pelkosenniemen seurakunta

Kirkkoneuvosto

9.2.2023 § 17

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

1 MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain (1054/1993) 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 146 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan hankintalain mukaista valitusta ei voi tehdä päätöksestä tai muusta ratkaisusta, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

Pöytäkirjan pykälät 1-5, 13, 15-18

Oikaisuvaatimusoikeudesta aiheutuva valituskielto

Koska päätöksestä voidaan tehdä kirkkolain 24 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pöytäkirjan pykälät: 6-11, 12, 14

Alistusasiaa koskeva muutoksenhakukielto

Kirkkolain 24 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka alistetaan tuomiokapitulien tai kirkkohallituksen vahvistettavaksi.

Pöytäkirjan pykälät:

Erikseen säädetty muutoksenhakukiellot

1. Viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta viranomaisen päätökseen evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain (968/1974) 2 §:ssä tarkoitettussa asiassa eikä saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintoriita-asiana ratkaistavaksi, jos hänellä taikka viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa. Edellä mainittua sovelletaan vain viranhaltijaan, joka on jäsenenä sellaisessa viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa, tai sen alayhdistyksessä (kirkkolain 6 luvun 72 § 2 momentti).
2. Muutosta ei saa hakea oikaisuvaatimuksella tai valittamalla päätökseen, joka koskee väliaikaista viran toimituksesta pidättämistä (kirkkolain 24 luvun 14 § 2 momentti).
3. Seurakunnan jäsenellä ei ole oikeutta tehdä oikaisuvaatimusta tai valitusta päätöksestä, joka koskee toiseen henkilöön kohdistuvaa diakoniaa, kristillistä kasvatusta tai opetusta;

4. Valittamalla ei saa hakea muutosta hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista (oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 6 §:n 2 momentti);
5. Muun lainsäädännön mukaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:

2 OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja yhteystiedot:

Pelkosenniemen seurakunnan kirkkoneuvosto

Käyntiosoite: Kirkkotie 10, 98500 Pelkosenniemi

Postiosoite: Kirkkotie 10, 98500 Pelkosenniemi

Sähköposti: pelkosenniemi@evl.fi

Pöytäkirjan pykälät: 6-11, 12, 14

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Oikaisuvaatimuksen voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi:

- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

3 VALITUSOSOITUS

3 a Kirkollis- ja hallintovalitukset

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomaisen ja yhteystiedot:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Käyntiosoite: Isokatu 4, 3. krs, 90100 Oulu
Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät:
Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät:
Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Kirkollisvalitus alistusasiassa

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomaisen ja yhteystiedot:
Oulun **hiippakunnan tuomiokapituli**, pöytäkirjan pykälät:

Käyntiosoite: Ojakatu 1, 90100 Oulu
Postiosoite: PL 85, 90101 Oulu
Sähköposti: oulu.tuomiokapituli@evl.fi

• **Kirkkohallitus**, pöytäkirjan pykälät:

Postiosoite: **PL 210, 00131 Helsinki**
Käyntiosoite: **Eteläranta 8, 00131 Helsinki**
Telekopio: **09 1802 350**
Sähköposti: **kirkkohallitus@evl.fi**

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Muutoksenhakuajan laskeminen

Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

4 VALITUKSEN SISÄLTÖ JA LIITTEET, VALITUSASIAKIRJOJEN TOIMITTAMINEN JA OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:
– valittajan nimi ja yhteystiedot

- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksensä tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomainen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1383/2018) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 260 € ja markkinaoikeudessa 2 050 €. Käsittelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4 100 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa ja 6 140 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.